

Quicksan natuur
Stationsgebied, Leiden

Leiden

COLOFON

Quickscan natuur Stationsgebied, Leiden

OPDRACHTNEMER	idverde Advies Houttuinlaan 4 3447 GM Woerden T 0348 507 110 E advies@idverde.nl
OPGESTELD DOOR VRIJGEGEVEN DOOR	Maartje Staal Arjan Schoenmakers
OPDRACHTGEVER	Gemeente Leiden t.a.v. Dhr. Vermeulen Stationsplein 107 2312 AJ Leiden
PROJECTNUMMER	726210045
STATUS	DEFINITIEF
VERSIE	1.0
DATUM	23-11-2021

In deze rapportage is gebruik gemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD). Op deze gegevens rusten auteursrechten. Het schriftelijk of digitaal delen of publiceren van (een deel van) de gegevens uit de NDFD is niet toegestaan zonder toestemming van BIJ12, uitgezonderd aan bevoegd gezag in het kader van een vrijstellings- of ontheffingsprocedure of voor intern gebruik van de opdrachtgever voor de duur van het betreffende project.

idverde Advies bv is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van idverde Advies bv. De opdrachtgever vrijwaart idverde Advies bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. idverde Advies bv is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij goed op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij daarnaast onze onderzoekskwaliteit. Omdat ecologisch (veld)onderzoek een momentopname is, kan aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. idverde Advies bv is niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	2
1. INLEIDING	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Afbakening onderzoek	4
1.3 Leeswijzer	5
2. WERKWIJZE	6
2.1 Bronnenonderzoek	6
2.2 Biotooptoets	6
2.3 Effectenbeoordeling	6
3. PLANGEBIED	7
3.1 Ligging van het plangebied	7
3.2 Algemene biotoopomschrijving plangebied	7
3.3 Beschrijving van de werkzaamheden	8
4. ONDERZOEKSRESULTATEN	9
4.1 Vaatplanten	9
4.2 Grondgebonden zoogdieren	9
4.3 Vleermuizen	10
4.4 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten	11
4.5 Overige broedvogels	11
4.6 Vissen	12
4.7 Amfibieën en reptielen	12
4.8 Ongewervelden	12
4.9 Invasieve exoten	13
5. TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	14
5.1 Grondgebonden zoogdieren	14
5.2 Vleermuizen	14
5.3 Vogels	14
5.4 Amfibieën	15
5.5 Algemene zorgplicht	15
6. CONCLUSIE EN ADVIES	16
6.1 Conclusie	16
6.2 Mitigerende maatregelen	17
7. LITERATUURLIJST	19
BIJLAGE 1: IMPRESSIE PLANGEBIED	20

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Leiden is voornemens het Stationsgebied in Leiden te herontwikkelen. De uitvoering vindt per deelgebied/fase plaats. Ter voorbereiding op één van de fases is er een quickscan Wet Natuurbescherming benodigd. Op onderstaand figuur (figuur 1.1) is de werkgrens met betrekking tot de quickscan in het rood omlijnd. De oppervlakte van het gebied bedraagt ca. 3,9 hectare. Binnen dit deelgebied zullen het gebouw aan Stationsplein 107, de Parkeergarage Morspoort en het gebouw aan Morspad 6 gesloopt worden. Mogelijk worden aanwezige bomen en struiken verwijderd.

In het kader van de Wet natuurbescherming moet rekening worden gehouden beschermde flora, fauna en natuurgebieden. Een ecologische quickscan is uitgevoerd om te onderzoeken welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in en rondom het plangebied en of de voorgenomen ontwikkelingen mogelijk negatieve effecten hebben op de aanwezige soorten en groenarealen.

In dit rapport zijn de bevindingen van het bronnenonderzoek en veldwerk opgenomen, alsmede aandachtspunten wat betreft soorten, beschermd door de Wet natuurbescherming in relatie tot voorgestelde ingrepen.

Figuur 1.1 Overzicht van plangebied (rode omkadering) (Bron: Google Maps).

1.2 Afbakening onderzoek

De voorgenomen ontwikkeling wordt enkel getoetst aan het soortbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming (Wnb) beschermt naast soorten, ook natuurgebieden en houtopstanden. Een uitgebreide toetsing van het onderdeel gebiedenbescherming is mogelijk noodzakelijk, afhankelijk van de omvang van de voorgenomen werkzaamheden, doordat het plangebied op ca. 5,2 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Meijndel & Berkheide) ligt. Toetsing van dit onderdeel is niet meegenomen in dit rapport omdat de exacte omvang van de werkzaamheden en het toekomstig gebruik nog niet duidelijk is. Hierdoor kunnen effecten op beschermde natuurwaarden binnen Natura 2000-gebieden (bijvoorbeeld als gevolg van stikstofdepositie) niet voldoende worden ingeschat.

Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde, omdat er geen houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²) of een rijbeplanting van meer dan 20 bomen gekapt wordt.

Het plangebied is daarnaast geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en ligt het ook niet in de directe nabijheid hiervan. Hierdoor is de planologische gebiedsbescherming niet van toepassing, en heeft er geen “Nee, tenzij”-toets te worden doorlopen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de onderzoeksmethode beschreven. In hoofdstuk 3 is de ligging van het plangebied en de voorgenomen ingreep beschreven. In hoofdstuk 4 zijn de onderzoeksresultaten gepresenteerd en in hoofdstuk 5 is voor de aanwezige of niet uit te sluiten soorten een effectenbeoordeling uitgevoerd. In hoofdstuk 6 zijn de conclusie en het advies beschreven. In hoofdstuk 7 is de geraadpleegde literatuur opgenomen.

2. Werkwijze

De quickscan betreft een verkenning die bestaat uit een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, is een inschatting gemaakt van de aanwezige natuurwaarden en is beoordeeld welke mogelijke (negatieve) effecten voorgenomen ingrepen kunnen hebben op beschermde soorten (effectenanalyse). Hieronder is per onderdeel de werkwijze toegelicht.

2.1 Bronnenonderzoek

Voor het bronnen- en literatuuronderzoek zijn op 27 oktober 2021 de gegevens opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD). In de NDFD is rondom het plangebied een polygoon ingetekend. Het polygoon is ruimer ingetekend dan het plangebied, namelijk in een straal van ca. 1 km rondom het plangebied. Binnen dit polygoon zijn alle verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd van de afgelopen vijf jaar. Door de polygoon ruimer in te tekenen, wordt de dataset vergroot, waardoor ook soorten die mogelijk in het plangebied voorkomen, maar hierin niet zijn waargenomen, wel worden meegenomen in het onderzoek. Eveneens zijn binnen het polygoon de waarnemingen van Rode lijst-soorten en invasieve exoten opgevraagd.

De uit de NDFD opgevraagde dataset bestond in totaal uit 3353 'records' van beschermde soorten. Op basis van de beschikbare gegevens is een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten binnen het plangebied.

2.2 Biotooptoets

De biotooptoets bestaat uit het uitvoeren van een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnenonderzoek zijn hierbij in het veld getoetst en waar nodig aangevuld.

Het veldbezoek is op 24 september 2021 uitgevoerd door een ecooloog van idverde Advies (Erwin van Bennekom). De weersomstandigheden waren op dat moment licht bewolkt, droog, 21 °C en zwakke wind (2 Bft).

Op het moment dat het veldbezoek wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Zo houden vleermuizen, amfibieën en kleine zoogdieren als egel een winterslaap op een beschutte plaats en veel soorten houden zich overdag goed verscholen. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebieden en migratierouten aan hun leefomgeving stellen, vergeleken met en getoetst aan de situatie in het veld. Tijdens het veldbezoek is specifiek gelet op de functionaliteit en geschiktheid van de bebouwing voor vogels en vleermuizen.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de uitkomsten van het bronnen- en veldonderzoek is beoordeeld of de voorgenomen werkzaamheden (negatieve) effecten hebben. Indien sprake is van een conflictsituatie tussen de aanwezigheid van beschermde soorten en de geplande ruimtelijke ingreep, is in onderhavige rapportage aangegeven welke voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen. Indien negatieve effecten door het nemen van voorzorgsmaatregelen niet te voorkomen of uit te sluiten zijn, is aangegeven of aanvullend onderzoek, mitigerende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is.

3. Plangebied

Onderstaand is de ligging van het plangebied en een algemene biotoopbeschrijving beschreven en zijn de geplande werkzaamheden nader toegelicht.

3.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied bevindt zich binnen de bebouwde kom aan de noordwestkant van het centrum van de gemeente Leiden (figuur 3.1). Het plangebied wordt aan de noordwestzijde begrensd door het spoor en het centraal station. Aan de oostzijde wordt het plangebied begrensd door de Morssingel. Tenslotte bevindt zich bebouwing aan de zuid- en westzijde. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen grote groenstructuren (zoals bos of weiland) aanwezig.

Afbeelding 3.1 Plangebied (rood omkaderd) (Bron: Google Maps).

3.2 Algemene biotoopomschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit een verschillende gebouwen en een aantal groenstructuren. Het plangebied is grotendeels verhard (figuur 3.2). Op diverse plekken zijn grasvegetaties aanwezig en er zijn bomen geplant (figuur 3.3). Daarnaast is struweel aanwezig in de Kweektuin Singelpark, in het noorden van het plangebied (figuur 3.4). Het oosten van het plangebied wordt begrensd door de Morssingel weg en vaart.

Figuur 3.2 Veel verharding binnen het plangebied.

Figuur 3.3 Grasvegetatie en bomen binnen het plangebied.

Figuur 3.4 Struweel in de Kweektuin Singelpark.

3.3 Beschrijving van de werkzaamheden

De gemeente Leiden is voornemens het Stationsgebied te herinrichten. Hierbij worden het gebouw aan Stationsplein 107, de parkeergarage Morspoort en het pand van Stichting Huisvest (Morspad 6) gesloopt. De bomen rondom de gebouwen in het plangebied worden gekapt. Bomen aan de westkant van de Morssingel (weg) worden mogelijk ook gekapt. De bomen langs de oever van de vaart blijven behouden. De vegetatie in Kweektuin Singelpark wordt verwijderd en dit gebied wordt ook heringericht.

Tijdens de werkzaamheden zullen mogelijk sterke trillingen en harde geluiden ontstaan. Daarnaast kan extra verlichting worden geplaatst en wordt er mogelijk gewerkt tussen zonsondergang en zonsopkomst. De exacte wijze en periode van uitvoering is op het moment van schrijven niet bekend. In een toekomstige fase zal dit en tevens de toekomstige inrichting worden vastgesteld.

4. Onderzoekresultaten

De basis voor de toetsing wordt gevormd door gegevens over het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en werkzaamheden. Onderstaand zijn per soortgroep de resultaten van het bronnen- en veldonderzoek beschreven.

4.1 Vaatplanten

Bronnenstudie

Uit de gegevens van de NDFF is een aantal meldingen bekend van de muurbloem, op ruim 500 meter afstand van het plangebied. Verder zijn geen beschermde vaatplanten gemeld.

Daarnaast is een aantal Rode Lijstsoorten bekend rondom het plangebied binnen de NDFF. Op dit moment heeft plaatsing op de Rode Lijst geen juridische beschermde status. Voor Rode Lijstsoorten geldt zodoende geen ontheffingsplicht. Het betreft de volgende soorten die rondom het plangebied voorkomen:

Beemdkroon	Kamgras	Ruige anjer
Bevertjes	Knopig doornzaad	Steenanjer
Blauw walstro	Korenbloem	Tripmadam
Bolderik	Kranssalie	Veldsalie
Gele kornoelje	Lathyruswikje	Voorjaarsganzerik
Gulden sleutelbloem	Rapunzelklokje	Waterdrieblad
Herfsttijloos	Rond kaasjeskruid	Wilde kievitbloem

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten in of direct grenzend aan het plangebied waargenomen. Binnen het plangebied zijn enkel algemene plantensoorten gevonden. Door de hoeveelheid verharding in het plangebied en het ontbreken van waarnemingen kan de aanwezigheid van beschermde vaatplanten en Rode Lijst-soorten op het terrein redelijkerwijs worden uitgesloten.

Voorkomen beschermde vaatplanten:

- Beschermde vaatplanten en Rode Lijst-soorten zijn uitgesloten binnen het plangebied.

4.2 Grondgebonden zoogdieren

Bronnenstudie

In de NDFF zijn in de omgeving waarnemingen bekend van bosmuis, bunzing, eekhoorn, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, rosse woelmuis en vos. Uit het plangebied zelf zijn geen waarnemingen bekend.

Kleine marterachtigen hebben een voorkeur voor kleinschalig (cultuur)landschap, waar voldoende dekking aanwezig is. Leefgebieden zijn en worden verbonden door lijnvormige landschapselementen, waarbij de vegetatie tot aan de grond reikt. Deze biotopen zijn in het plangebied alleen aanwezig in Kweektuin Singelpark, maar gezien de versteende omgeving is het voorkomen van kleine marterachtigen redelijkerwijs uitgesloten.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van zoogdieren. Het plangebied is mogelijk geschikt als leefgebied voor algemene grondgebonden zoogdieren als egel en konijn. Het voorkomen van algemene grondgebonden zoogdieren in (delen van) het plangebied zijn door de aanwezigheid van geschikt leefgebied niet uitgesloten.

Voorkomen grondgebonden zoogdieren:

- Het plangebied is geschikt als leefgebied voor algemene grondgebonden zoogdieren zoals egel en konijn.
- Het plangebied is niet geschikt als leefgebied voor marterachtigen, haas en vos.

4.3 Vleermuizen

Bronnenstudie

In de NDFF zijn meerdere meldingen bekend van vleermuizen binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied. Het gaat hierbij met name om meldingen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, maar ook laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis zijn waargenomen. Twee waarnemingen van de gewone dwergvleermuis zijn gedaan binnen het plangebied.

Veldbezoek

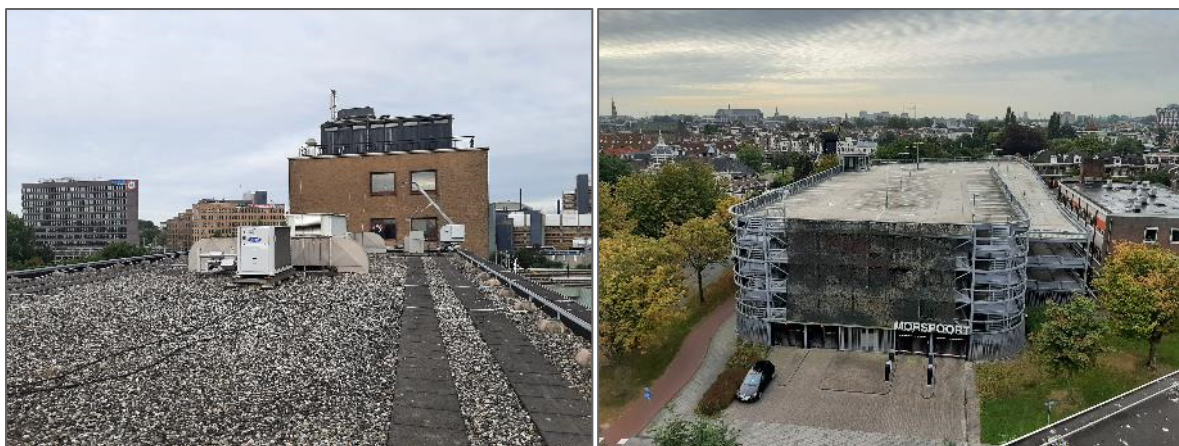
Tijdens het veldbezoek is gekeken naar mogelijke functies van vleermuizen binnen de huidige situatie van het plangebied. Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen kan onderscheid gemaakt worden in vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuizen

Voor hun verblijfplaatsen zijn vleermuizen afhankelijk van openingen in bebouwing of holten in bomen. Bomen met geschikte holten ontbreken in het plangebied. Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen zijn uitgesloten. Binnen het plangebied zijn wel verschillende gebouwen aanwezig waar zich mogelijk verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen bevinden.

De aanwezige gebouwen binnen het plangebied zijn bezocht op mogelijk aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Het betreffen bezoeken aan Stationsplein 107, Morspad 6 en Parkeergarage Morspoort.

Van alle gebouwen zijn de gevels en de dakconstructie bekeken, zowel vanaf het maaiveld als vanaf het dak (figuur 4.1). Op de daken van Stationsplein 107 en Morspad 6 zijn mogelijk verblijfplaatsen (alle typen) van vleermuizen aanwezig. In de parkeergarage Morspoort zijn deze verblijfplaatsen uitgesloten wegens ontbreken van de juiste constructies.

Afbeelding 4.1 Diverse dakconstructies zijn bekeken.

Essentieel foerageergebied en vaste vliegroutes

Binnen het plangebied kunnen foeragerende vleermuizen voorkomen. Er zijn bomenrijen aanwezig, die als lijnvormige structuur onderdeel kunnen zijn van vliegroutes. Van deze elementen zijn in de nabije omgeving alternatieve mogelijkheden aanwezig.

Voorkomen vleermuizen:

- Het plangebied is mogelijk onderdeel van foerageergebied en vaste vliegroutes voor vleermuizen.
- De gebouwen aan Stationsplein 107 en Morspad 6 bevatten mogelijk verblijven van vleermuizen.

4.4 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Bronnenstudie

In (de omgeving van) het plangebied zijn meldingen bekend van soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (categorie 1 t/m 4 Wnb). Het gaat hierbij om de buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, slechtvalk en sperwer.

Ook zijn in (de omgeving van) het plangebied meldingen bekend van de soorten (categorie 5 Wnb) blauwe reiger, boomklever, boomkruiper, bosuil, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, groene specht, grote bonte specht, ijsvogel, koolmees, pimpelmees, spreeuw, zwarte kraai en zwarte roodstaart. Dit zijn soorten waarvan de nesten buiten het broedseizoen niet beschermd zijn, tenzij er sprake is van zwaarwegende ecologische omstandigheden.

Veldbezoek

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

Van de voorgenoemde categorie 1 t/m 4 soorten zijn tijdens het veldbezoek geen waarnemingen gedaan. Voor nesten van categorie 1-4 soorten ontbreken er binnen het plangebied geschikte elementen (oude bomen, (grote) openingen in gebouwen). Mogelijk biedt het struweel bij Kweektuin Singelpark foerageergebied voor huismussen, maar deze zijn niet waargenomen.

Overige jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Tijdens het veldbezoek zijn ook geen categorie 5 broedvogels aangetroffen. Soorten als pimpelmees, koolmees, zwarte roodstaart en spreeuw broeden onder andere in holten van bomen, in gaten en kieren van muren (en onder dakpannen) van gebouwen. Enkele elementen zoals bomen zijn aanwezig binnen het plangebied. Tijdens het broedseizoen kunnen categorie 5 soorten tot broeden komen binnen het plangebied.

Voorkomen vogels met jaarrond beschermde nesten:

- Het voorkomen van soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) kan worden uitgesloten binnen het plangebied. Mogelijk is de vegetatie onderdeel van foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten in de omgeving.
- Onderdelen van het plangebied zijn mogelijk geschikt voor soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

4.5 Overige broedvogels

Bronnenstudie

In de gegevens uit de NDFF zijn vele meldingen van algemene vogels bekend uit het plangebied. Het gaat hierbij om soorten als de merel, zwartkop, winterkoning, scholekster, zilvermeeuw, waterhoen, wilde eend, vink, fuut, tjiftjaf en roodborst.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn meerdere waarnemingen gedaan van overige broedvogels binnen het plangebied. Aangezien het veldonderzoek buiten de broedperiode is uitgevoerd, zijn ook geen broedende vogels aangetroffen. De gras-, kruiden- en struweelvegetatie aanwezig op het terrein kunnen dienst doen als nestlocatie voor bodembroeders als Kievit en fazant. De oevers van de watergang grenzend aan het plangebied zijn geschikt als broedlocatie van algemene watervogels zoals wilde eend en meerkoet. Mogelijk kunnen vogels ook tot broeden komen op de daken van gebouwen die gesloopt gaan worden.

Voorkomen overige broedvogels:

- De vegetatie en gebouwen in het plangebied vormen potentieel geschikte broedlocaties voor algemene vogelsoorten.
- De oevers van watergangen bieden broedlocaties voor algemene watervogels als wilde eend.

4.6 Vissen

Bronnenstudie

In de NDFF database zijn geen meldingen bekend van beschermde vissen.

Veldbezoek

In het plangebied is geen water aanwezig waar vissen kunnen voorkomen. Waarschijnlijk komen vissen voor in de vaart grenzend aan het plangebied, maar hier worden geen werkzaamheden uitgevoerd.

Voorkomen vissen:

- Er bevindt zich geen water binnen de invloedssfeer van het plangebied. Het voorkomen van beschermde vissoorten is daarmee uitgesloten.

4.7 Amfibieën en reptielen

Bronnenstudie

In de NDFF zijn meerdere meldingen bekend van amfibieën. Het gaat hierbij om meldingen van bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander en alpenwatersalamander. De meldingen van deze soorten zijn veelal van buiten het plangebied afkomstig. Eén exemplaar van de kleine watersalamander en één van de gewone pad zijn gemeld in Kweektuin Singelpark, in het noorden van het plangebied. In de NDFF zijn geen meldingen bekend van reptielen.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën of reptielen aangetroffen. Doordat het plangebied veelal versteend is, is er weinig geschikt habitat aanwezig voor amfibieën. Het voorkomen van algemene soorten kan echter niet worden uitgesloten. Met name in Kweektuin Singelpark kunnen algemene amfibieën voorkomen. Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop wordt het voorkomen van reptielen binnen het plangebied uitgesloten.

Voorkomen beschermde reptielen en amfibieën:

- Algemeen voorkomende amfibieën als gewone pad en bruine kikker kunnen niet worden uitgesloten binnen het plangebied en de directe invloedssfeer ervan.
- Het voorkomen van beschermde amfibieën zoals de rugstreeppad is redelijkerwijs uitgesloten binnen het plangebied.
- Voorkomen van reptielen binnen het plangebied en gebied binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden is uitgesloten.

4.8 Ongewervelden

In de NDFF database zijn géén meldingen bekend van beschermde ongewervelden, zoals vlinder- en libellensoorten. Kruidenrijk grasland of goed ontwikkelde zoom- en ruigtevegetaties ontbreken, waardoor het plangebied voor in Nederland voorkomende beschermde ongewervelden niet het geschikte biotoop biedt.

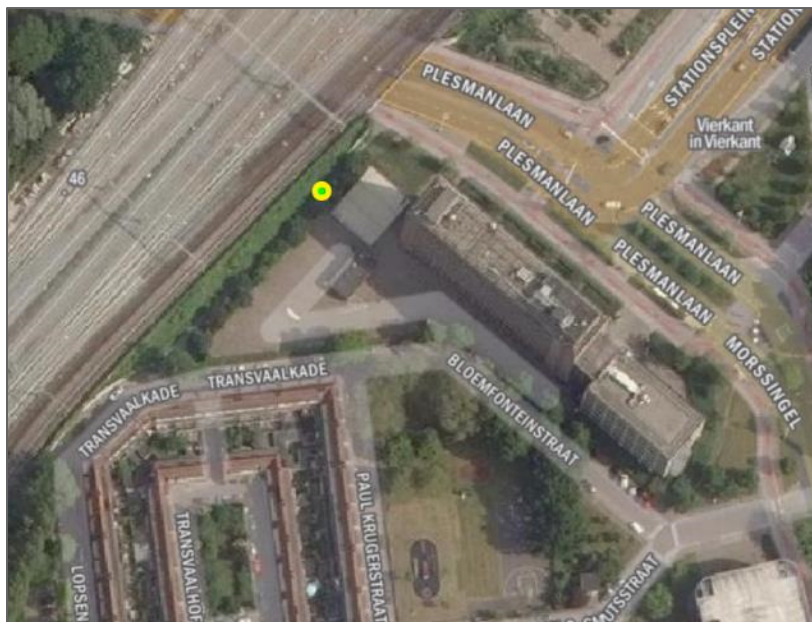
Voorkomen ongewervelden:

- Beschermde ongewervelden worden vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied uitgesloten in het plangebied.

4.9 Invasieve exoten

Bronnenstudie

Uit de gegevens van de NDFF zijn waarnemingen binnen het aangegeven zoekgebied bekend van de invasieve exoten Chinese wolhandkrab, gevlekte Amerikaanse rivierkreeft, lettersierschildpad, nijlgans, reuzenbalsemien, reuzenberenklauw en rode Amerikaanse rivierkreeft. Alleen één melding van de reuzenbalsemien is binnen het plangebied gedaan (figuur 4.2).

Figuur 4.2 Locatie van de reuzenbalsemien binnen het plangebied.

Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is een aantal exemplaren van de Japanse duizendknoop aangetroffen binnen het plangebied, in Kweektuin Singelpark. Deze soort komt overal in Nederland voor en is zeer moeilijk te verwijderen.

De reuzenbalsemien is niet aangetroffen, maar het voorkomen van deze soort kan niet worden uitgesloten.

Voorkomen invasieve exoten:

- De Japanse duizendknoop bevindt zich binnen het plangebied.
- Het voorkomen van overige invasieve exoten binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten, bijvoorbeeld de reuzenbalsemien. Invasieve exoten kunnen zich spontaan vestigen.

5. Toetsing aan de Wet natuurbescherming

In dit hoofdstuk is een analyse gemaakt van de te verwachten effecten op de soorten die aanwezig zijn of verwacht worden. Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde vaatplanten, reptielen, vissen en ongewervelde diersoorten uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten of soortgroepen niet aan de orde en worden zij onderstaand niet verder behandeld.

5.1 Grondgebonden zoogdieren

Voor de te verwachten algemene grondgebonden zoogdiersoorten (o.a. muizen, egel, konijn) geldt in de Provincie Zuid-Holland een algemene vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat wil zeggen dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing behoeft aangevraagd te worden. De algemene zorgplicht (paragraaf 5.5) geldt te allen tijde en houdt in dat zorgvuldig en met zo min mogelijk schade de ingreep en werkzaamheden uitgevoerd moeten worden.

5.2 Vleermuizen

Vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuizen

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kunnen worden uitgesloten omdat er geen bomen met geschikte holten aanwezig zijn binnen het plangebied.

Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zijn niet uit te sluiten in de panden aan Stationsplein 107 en Morspad 6. Omdat deze gebouwen binnen het plangebied gesloopt gaan worden dient vooraf nader onderzoek naar verblijfplaatsen te worden uitgevoerd om vast te stellen of deze zich hier bevinden en welke mitigerende maatregelen genomen moeten worden indien hier sprake van is.

Essentieel foerageergebied en vaste vliegroutes

Het plangebied is mogelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De bomenrijen kunnen als lijnstructuur onderdeel uitmaken van foerageergebied of vliegroutes. Indien bomen in het plangebied worden gekapt dient vooraf nader onderzoek naar foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen te worden uitgevoerd.

Sterke trillingen, harde geluiden, extra verlichting en werkzaamheden gedurende de nacht kunnen voor verstoring van vleermuizen zorgen. Tijdens de werkzaamheden moet verstoring op vleermuizen zo veel mogelijk worden voorkomen door tijdens de kwetsbare periode niet te werken van zonsondergang tot zonsopkomst en extra verlichting alleen op de grond/bouwlocatie te richten en niet omhoog, richting vegetatie of op het water.

5.3 Vogels

Jaarrond beschermde nesten, categorie 5.

Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat het plangebied mogelijk geschikt is als verblijfplaats voor soorten met jaarrond beschermde nesten van categorie 5, zoals kraai en koolmees. Daarnaast zou het plangebied gebruikt kunnen worden als foerageergebied door de huismus. Als de vegetatie in Kweektuin Singelpark wordt verwijderd tijdens de werkzaamheden, tast dit mogelijk het foerageergebied van de huismus aan. Dit zou negatieve effecten kunnen hebben op de functionaliteit van buiten het plangebied gelegen verblijfplaatsen en lokale populaties. Indien de vegetatie in de kweektuin verdwijnt, dient aanvullend onderzoek naar huismussen te worden uitgevoerd.

Overige broedvogels

De meeste vogelsoorten maken elk jaar een nieuw nest. Nesten van overige broedvogels zijn alleen beschermd wanneer zij in gebruik zijn (Wnb art. 3.1, lid 2). Het veldbezoek is uitgevoerd buiten het broedseizoen, dus zijn er geen waarnemingen gedaan van broedende vogels. Veel elementen (daken, bomen, struweel, oevers) binnen het plangebied zijn in potentie geschikt voor vogels om hier tot broeden te komen.

Geadviseerd wordt om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Indien de werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de broedperiode (15 maart – 15 augustus), is verstoring of vernietiging van in gebruik zijnde nesten binnen het plangebied niet uit te sluiten. Overtreding van verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming is dan mogelijk aan de orde. In dit geval kan ook worden geprobeerd om het plangebied voorafgaande aan het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedvogels.

5.4 Amfibieën

Net als bij de algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, geldt voor de algemeen voorkomende amfibieën (bruine kikker en gewone pad) dat in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. De algemene zorgplicht geldt te allen tijde en houdt in dat zorgvuldig en met zo min mogelijk schade de ingreep en werkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Indien gedurende de werkzaamheden algemene amfibieën (zoals bruine kikker en gewone pad) worden aangetroffen dienen deze gevangen te worden en te worden uitgezet op een geschikte locatie buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.5 Algemene zorgplicht

Voor alle levende flora en fauna geldt de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat uitvoerder de werkzaamheden die nadelig kunnen zijn voor dieren en planten, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan dieren en planten te voorkomen.

6. Conclusie en advies

In dit hoofdstuk is de conclusie en het advies opgenomen. Aangegeven is of sprake kan zijn van een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om overtreding te voorkomen, of dat aanvullend onderzoek en/of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Indien een ontheffing noodzakelijk is, wordt dit aangegeven.

6.1 Conclusie

De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Voor de soortgroepen beschermde vaatplanten, vissen, reptielen en ongewervelden zijn negatieve effecten uitgesloten.

Voor grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels met jaarrond beschermde nesten, algemene broedvogels en amfibieën kan niet zondermeer worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden. Voor deze soortgroepen moeten voorzorgsmaatregelen of vervolgstappen worden genomen.

Tabel 6.1 Samenvatting van effecten, mogelijke vervolgstappen en voorgestelde maatregelen per soortgroep en beschermingsniveau.

Soortgroep	Ingreep verstorend	Vervolgonderzoek noodzakelijk	Ontheffing nodig	Mitigerende maatregelen
Soortenbescherming				
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk	Nee	Nee	Rekening houden met zorgplicht, zie verder onder mitigerende maatregelen.
Vleermuizen	Ja	Ja	Mogelijk	Indien bebouwing wordt gesloopt t.b.v. herontwikkeling dient vooraf nader onderzoek uitgevoerd te worden naar verblijfplaatsen van vleermuizen, zie verder onder mitigerende maatregelen. Indien bomen worden gekapt dient vooraf nader onderzoek uitgevoerd te worden naar foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen, zie verder onder mitigerende maatregelen.
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Mogelijk	Ja	Mogelijk	Aanvullend onderzoek uitvoeren naar het voorkomen van huismussen, zie verder onder mitigerende maatregelen. Opstart werkzaamheden voor het broedseizoen of werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren (september-februari), zie verder onder mitigerende maatregelen.
Algemene broedvogels	Ja, indien in de broedperiode werkzaamheden worden uitgevoerd	Mogelijk	Nee	Opstart werkzaamheden voor het broedseizoen of werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren (september-februari), zie verder onder mitigerende maatregelen
Amfibieën	Mogelijk	Nee	Nee	Rekening houden met zorgplicht, zie verder onder mitigerende maatregelen

6.2 Mitigerende maatregelen

Aanvullend vleermuisonderzoek

Verblijfplaatsen

Bij de voorgenomen sloopwerkzaamheden kan niet worden uitgesloten dat verblijfplaatsen van vleermuizen worden vernietigd. Dit leidt tot overtreding van verbodsartikel 3.5, lid 4. Dit verbodsartikel houdt in dat het verboden is om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen. Hierdoor is aanvullend onderzoek noodzakelijk om de effecten van de sloopwerkzaamheden voor vleermuizen vast te stellen.

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van verschillende typen vaste rust- en verblijfplaatsen. Omdat deze functies afhankelijk zijn van de tijd van het jaar, gelden verschillende onderzoeksperioden. Onderstaand zijn deze functies en (indicatieve) onderzoeksperioden weergegeven:

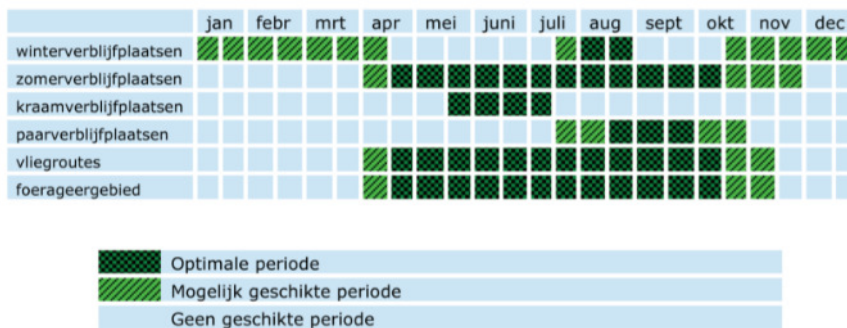
Zomerverblijfplaats: 15 april – 15 augustus (gewone dwergvleermuis tot 15 oktober);

Kraamverblijfplaats: 15 mei- 15 juli (met uitloop tot 20 juli);

Paarverblijf- en zwermplaats: 15 augustus – 1 oktober

Middernachtzwermeren voor winterverblijfplaats: 1 augustus- 10 september.

De totale duur van het benodigde vleermuisonderzoek bedraagt één compleet seizoen. Bij voorkeur dient men het onderzoek te starten in april/mei.

Figuur 6.1 Perioden van onderzoek voor gewone dwergvleermuis.

Indien verblijfplaatsen worden aangetroffen dienen deze gemitigeerd te worden door middel van tijdelijke en permanente voorzieningen. Eveneens dienen de bevindingen, maatschappelijk belang, mitigerende maatregelen en (mogelijke) verbodsartikelen beschreven te worden in een mitigatie/activiteitenplan.

Conform het kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) dienen de volgende stappen genomen te worden om huidige verblijfplaatsen van vleermuizen te mitigeren.

- Per aangetroffen verblijf dienen minimaal 4 alternatieve verblijven te worden gecreëerd binnen 100-250 meter van het huidige verblijf.
- Als gewenningsperiode wordt een periode van minimaal 3 maanden aangehouden voor de zomerverblijven, 6 maanden voor de paarverblijven en 12 maanden voor winterverblijven.
- De verblijven worden op minimaal drie meter hoogte geplaatst, beschikken over een vrije aanvliegroete (geen belemmering van boomkronen of andere objecten) en moeten lichtvrij zijn;
- De verblijfplaatsen en in- en uitvliegplekken zijn ontoegankelijk voor predatoren, zoals katten en marters.
- Na de gewenningsperiode kunnen voorafgaand aan de sloopactiviteiten de oorspronkelijke verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden om te voorkomen dat de verblijfplaatsen bewoond zijn tijdens de uitvoering van de activiteiten.

In alle gevallen moet een vleermuisdeskundige worden ingeschakeld om de best passende methode en het beste moment te bepalen, uit te voeren en te controleren.

Looptijd:

Het nader onderzoek naar vleermuizen kan in één seizoen (één jaar) worden uitgevoerd. Indien er daadwerkelijk verblijfplaatsen worden aangetroffen in de te slopen bebouwing binnen het plangebied volgt een mitigatieplan waarbij alternatieve verblijven worden aangeboden.

Over het algemeen wordt in kennisdocument; Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) een geldigheidsduur van drie jaar aangehouden na het eerst uitgevoerde veldonderzoek. Dit betekent dat de herinrichting van het gebied binnen drie jaar gestart moet zijn.

Foerageergebied en vliegroutes

Aanvullend onderzoek naar foerageergebied en vliegroutes wordt uitgevoerd van april/mei tot en met oktober.

Aanvullend onderzoek huismus

Huismussen gebruiken de vegetatie in Kweektuin Singelpark mogelijk als foerageergebied. Om aanwezigheid van huismussen aan te tonen dient aanvullende onderzoek uitgevoerd te worden. Dit onderzoek bestaat uit twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni.

Overige mitigerende maatregelen

Uit de effectbeoordeling van de soortenbescherming blijkt dat aanvullende specifieke beschermende maatregelen noodzakelijk zijn om negatieve effecten te voorkomen of te beperken.

1. Indien werkzaamheden binnen het vleermuisseizoen (maart-oktober) in de avond plaatsvinden dient ten behoeve van verstoring van vleermuizen rekening te worden gehouden met het gebruik van verlichting. De te plaatsen verlichting dient niet gericht te worden op bomen en struweel en dient naar beneden gericht te worden. Op deze wijze wordt lichtverstrooiing naar het foerageergebied en vliegroutes voorkomen.
2. Indien de werkzaamheden tijdens de globale vogelbroedperiode, maart t/m medio augustus, uitgevoerd gaan worden, wordt geadviseerd een controle door een ecooloog uit te laten voeren op aanwezigheid van nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 5) en algemene broedvogels voor de te slopen gebouwen en te kappen bomen/struiken. Indien broedende vogels voorafgaand of tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden waargenomen in en in de directe omgeving van het plangebied dient de begeleidende ecooloog aan te geven op welke wijze de werkzaamheden voortgezet kunnen worden. Alleen op deze wijze kan voorkomen worden dat de uitvoering, door aanwezige broedgevallen, (tijdelijk) stilgelegd moeten worden, en pas hervat kan worden nadat het nest niet langer in gebruik is. Er is geen ontheffing mogelijk voor het opzettelijk verstoren van in gebruik zijnde nestplaatsen.

Zorgplicht

Te allen tijde geldt voor alle soortgroepen de algemene zorgplicht. Het is van belang dat iedereen bij de uitvoering van de werkzaamheden zich hiervan bewust is. Geadviseerd wordt om activiteiten die nadelig zijn voor in het wild levende dieren en planten (ongeacht bescherming), in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen te nemen om onnodige schade aan deze soorten te voorkomen. Bij het aantreffen van diersoorten moeten deze de kans worden gegeven om de werkzaamheden te ontvluchten.

Omgang invasieve exoten (vaatplanten)

Voor invasieve exoten als Reuzenberenklauw, Japanse duizendknoop en Reuzenbalsemien is het van belang dat het uitvoerend personeel invasieve planten herkent en weet wat te doen. Daarnaast is het zeer belangrijk dat eventueel aangevoerde grond vrij van duizendknoop is. Grond met plantendelen erin dient als verontreinigde grond behandeld te worden.

Met in achtneming van de hierboven opgenomen maatregelen (zie tabel 6.1), kunnen de werkzaamheden in overeenstemming met de Wet natuurbescherming plaatsvinden. De bevindingen uit deze quickscan zijn juridisch 3 jaar rechtsgeldig. Verkregen gegevens uit deze quickscan zijn namelijk beperkt geldig.

7. Literatuurlijst

- Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center. P. 236-264.
- Creemers, R., Delft van, J. (2009). Atlas de amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. RAVON. P. 87-279.
- Dietz, C., Helversen von, O., Nill, D., Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, Utrecht 2011.
- NDFD-database (2021) ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.html (Geraadpleegd 27-10-2021).
- Groene Kaart Leiden. <https://groenekaart.leiden.nl/>
- www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1: Impressie plangebied

